

Aukodanike ja Tartu Tähe kavaleride kandidaadid 2014. aastal

AUKODANIKE KANDIDAADID		
Kandidaadid	Teened (NB! esitatud taotluste alusel)	Esitajad
Mart-Olav Niklus	Rahvusvaheliselt tunnustatud inimõigustlane, antisovetliku vastupanuliikumise veteran, kellest nõukogude võimu hilisemal ajajärgul sai maailma silmis eesti rahva vastupanu sümbol. Bioloog, pedagoog, tõlkija ja publitsist.	Siim Hiedel, Tõnu Kalvet, Rein Koch, Tõnu-Enno Kuus, Tõnu Ojamaa, Erwin Pari, Priit Rajasaar, Jekki (Jevgeni) Rjazin, Tõnu Seilenthal, Tõnis Siim, Rein Vanja; Akadeemiline Vabadusvõitlejate, Inimõiguslaste ja Repressioonihvrite Mälestuskeskus HEREDITAS HEROUM-DEFENSORUM LIBERTATIS et IURIS CIVILIS HOMINUM <i>in memoriam</i> JÜRI KUKK
Jüri Kukk (postuumselt)	Eesti Vabariigi iseseisvuse taastamise, inimõiguste ja demokraatia eest võideldes hukkunud teadlane, kes suri 27. märtsil 1981 Nõukogude vangilaagris Vologdas.	Siim Hiedel, Tõnu Kalvet, Rein Koch, Tõnu-Enno Kuus, Tõnu Ojamaa, Erwin Pari, Priit Rajasaar, Jekki (Jevgeni) Rjazin, Tõnu Seilenthal, Tõnis Siim, Rein Vanja; Akadeemiline Vabadusvõitlejate, Inimõiguslaste ja Repressioonihvrite Mälestuskeskus HEREDITAS HEROUM-DEFENSORUM LIBERTATIS et IURIS CIVILIS HOMINUM <i>in memoriam</i> JÜRI KUKK
Elena Poznjak-Kõlar	Vanemuise teatri kauaaegne balletisolist ja tantsupedagoog. Ta on töötanud Vanemuise teatris 59 aastat. Pikki aastaid olid tema kanda Vanemuise balletilavastuste kõige nõudlikumad rollid, tipprollide nimekiri on aukartustäratavalt pikk. Pärast tantsijakarjääri lõppu on ta töötanud repetiitori ja ka lavastaja assistendina. Alates 1994. aastast juhib raugematu energiaga Vanemuise tantsu- ja balletikooli, samal ajal ka repetiitorina töötades. NB! 2011. aasta novembris autasustas Tartu linn Elena Poznjak-Kõlarit Tartu linna medaliga.	Toomas Peterson, Vanemuise teater
Ain Kaalep	Eesti kirjanik, luuletaja ja näitekirjanik, tõlkija ja kriitik. Ta on töötanud Tartu Ülikoolis, juhatanud ülikooli	Janika Kronberg, Eesti Kirjandusmuuseum

	<p>tõlkekabinetti, aidanud taastada klassikalist filoloogiat ja usuteaduskonda. Eesti taasiseseisvumise ajal oli ta Põhiseadusliku Assamblee ja Eesti Kongressi liige. 1989–2001 oli ta kultuuriajakirja Akadeemia peatoimetaja. Tema sulest on ilmunud üle tosina raamatu algupärast ja tõlkeluulet, samuti esseid ja kriitikat, proosa- ja draamatõlkeid.</p>	<p>Ajakiri Akadeemia (peatoimetaja Toomas Kiho), TÜ filosoofiateaduskond (dekaan Margit Sutrop), Eesti Kirjanike Liit (esimees Karl-Martin Sinijärv), Eesti Kirjanduse Selts (Marja Unt), Tartu Linnavolikogu SDE fraktsioon (esimees Tõnu Ints), Tartu Linnavolikogu IRLi fraktsioon (esimees Jüri Kõre)</p> <p>Eesti Kirjanduse Selts, Toomas Liivamägi</p> <p>Eesti Kirjanike Liidu Tartu osakond, Piret Bristol</p>
<p>Boriss Hrabrov</p>	<p>Kauaaegne jalgpallitreener ja spordiala eestvedaja. Ta alustas oma karjääri esmalt mängijana ja treenerina. Tema suurimaks saavutuseks võib pidada Tartu JK Merkuur asutamist, aastal 2004 jõudis Merkuur Eesti jalgpalli kõrgliigasse. Oli ka Tartu JK Welco Elektri treener ja aitas käivitada klubi tegevust. Täna on ta üks Eesti vanimaid tegutsevaid treenereid, juhendades SK 10 meeskonda. Ta on pühendanud kogu oma elu noortespordile ja jalgpallile, olnud eeskujuks paljudele jalgpalluritele. On ka ühiskondlikult aktiivne ja olnud Tartu linnavolikogu liige.</p>	<p>Eesti Jalgpalli Liit, Aivar Pohlak</p>
<p>Indrek Hirv</p>	<p>Tartu kunstnik ja poeet, kelle erinevatel aegadel loodud luule on kehastanud inimlikkust; tõe ja ilu ja armastuse poole püüdlevat inimhinge ning ergutanud eesti keeleruumi. Hirve luules on läbi aastate olnud oluline koht ka Tartu motiividel ning tema luule on laulutekstidena kõlanud Tartule väga omaste muusikaliste kollektiivide kaudu. Kirjutanud üle 20 luulekogu, samuti ka esseistikat, proosat ja draamat.</p>	<p>Imre Mürk</p>
<p>Jakob Proovel</p>	<p>Juba koolipõlves maadlusele pühendunud, on ta olnud edukas nii sportlase, treeneri, pedagoogi, maadluskohtuniku kui ka sporditegelasena. Ta on võitnud kolm Eesti meistritiitlit kreeka-romaa maadluses, lugematuid kordi on ta erinevatel võistlustel kaitsnud Tartu maadlusau, oli ka Eesti maadluskoondises. Alustas juba ülikooliõpingute ajal tööd maaülikooli kehalise kasvatuse kateedris ja spordiklubis maadlustreenerina, hiljem oli vanemõpetaja-lektor ning klubi juhataja. Teinud aastaid treeneritööd, tema käe alt on mitmed tartlased jõudnud ka olümpiaareenile. Ta on alati pidanud oluliseks Tartu maadlusspordi arengut,</p>	<p>Eesti Spordiajaloo Selts, Enn Mainla. Toetajad: Eesti Spordimuuseumi direktor Daimar Lell; Jaan Poska Gümnaasiumi direktor Helmer Jõgi; TÜ maadlusõpetaja ja EML treenerite nõukogu esimees Enn Tõnisson; TÜ professor Vahur Ööpik; Eesti Maaülikooli Üliõpilasesinduse esimees</p>

	<p>seisnud väsimatult maadlusspordi traditsioonide säilimise eest, korraldades mitmete legendaarsete maadlejate mälestusvõistlusi. Olnud ka ühiskondlikult aktiivne, olles aastaid tegev nii Eesti Maadlusliidu juures kui ka Tartu linna maadlusseltsi esimees.</p>	<p>ja Eesti Maaülikooli spordiklubi maadleja Gerlin Järvela; Eesti Maaülikooli rektor Mait Klaassen; lisatud veel 62 toetusallkirja.</p>
Karl Treffner	<p>Ettevõtja, leiutaja ja metseen, Hugo Treffneri Gümnaasiumi suurtoetaja. Sündis 1926. aastal Viljandimaal, kust pere lahkus 1940 Saksamaale. Asus 1948 Austraaliasse, kus alustas koos vendadega masinate konstrueerimist kilerullide ja penoplasti tööstuslikuks lõikamiseks. Tema toetusega on Austraalias Immanueli Kolledžis õppinud kümme HTG õpilast. 2011 annetasi Leena ja Karl Treffner HTG Vilistlaskogule esimesed 50 000 eurot majanduslikus kitsikuses olevate õpilaste koolitoidu tasumiseks ja muude vajalike õppekulude katmiseks ning õpetajate enesetäienduseks ja koolitamiseks. Aastatel 2012–2013 annetas Treffnerite pere HTG-le veel 100 000 eurot. Ta ütleb nii: „Tunnen ka kohustust Eesti ees, ja püüan anda kodumaa andekamatele noortele võimaluse õppida välismaal. Tunnen kohustust Hugo Treffneri Gümnaasiumi ees suguluse tõttu kooli asutaja ja juhatajatega.“</p>	<p>Hugo Treffneri Gümnaasiumi direktor Ott Ojaveer, Hugo Treffneri Gümnaasiumi Vilistlaskogu esimees Indrek Ilomets</p>
Rein Kamarik	<p>Pikaaegne sporditöö korraldaja Tartu linnas ja Tartu maratoni viija tänasele tasemele. Lisaks spordiühingu Dünamo Tartu organisatsiooni juhtimisele on ta aastakümnete jooksul olnud aktiivne abiline paljude ülelinnaliste ja riiklike spordiürituste korraldamisel. Suurimad teened on tal Tartu maratoni, Tartu rattaralli, Tartu sügisjooksu korraldamisel; Tartu maratoni peakorraldaja aastatel 1980–1994. Peakorraldaja ametikohast loobumise järel on Rein Kamarik tegutsenud jätkuvalt Tartu maratoni vabatahtliku korraldajana teenindusjuhi ametis kuni tänase päevani.</p>	<p>Tartu linna kodanik ja Klubi Tartu Maraton juhatause esimees Indrek Kelk</p>
<p>AUKODANIKU VÕI TARTU TÄHE KAVALERI KANDIDAAT (taotleja ei ole täpsustanud)</p>		
Roman Tsurenkov	<p>Luutuberkuloosi arst, kunagise Vilde-nimelise rahvateatri esinäitleja.</p>	<p>Kunagine patsient Ene Raudkats</p>
Aldo Kals	<p>Ajaloodoktor. Kaitses 1984 kandidaadikraadi teemal „Eesti ajaloolase eluloolise teatmekirjanduse teke ja areng“ ja 1999. aastal doktorikraadi teemal „Hariduse osa Eesti nägemisvaegurite integratsiooni ajaloos“. Tema eestvedamisel avati Tartus Eesti Pimedate Muuseum ja Tartu Nägemisvaegurite Arenduskeskus. Nende asutuste eesmärgiks on olnud tema saatusekaaslaste haridustaseme tõstmine. On korraldatud muuseumipäevi, õppematku, mälestuspäevi, tervisepäevi, matku jpm. Sama</p>	<p>Endised koolikaaslased Ants Alpius, Toivo Eskor, Kaido Laasi, Jaan Martin, Mati Nairis, Allan Pantšenko, Lempi Parts, Asta Sikk, Urve Valkenklau</p>

	eesmärgi on kandnud ka tema asutatud Eesti Pimedate Liidu häälekandja Valguse Kaja ja Emajõe Kooli vilistlaste akadeemiline klubi. Tema teeneks võib lugeda ka arvuti toomise oma saatusekaaslaste ellu. Ta on esinenud ettekannetega rahvusvahelistel konverentsidel, teinud pedagoogilist tööd. Ta on ülima põhjalikkusega jäädvustanud Eesti nägemispuudega inimeste ajalugu.	
TARTU TÄHE KAVALERIDE KANDIDAADID		
Rutt Hinrikus	Kirjandusteadlane ja kriitik. Alates 1972. aastast on olnud Eesti Kirjandusmuuseumis erinevatel ametikohtadel: nooremteadur, teadur, käsikirjade osakonna ja hiljem Eesti Kultuuriloolise Arhiivi juhataja, direktori kohusetäitja. 1997–98 oli ka Karl Ristikivi muuseumi teadur. 2002 kaitses ta TÜ-s magistritöö „Eesti kirjandus diasporaas“. Avaldanud arvukalt esseid, artikleid, arvustusi ja klassikateoste saatesõnu, erifondide avanedes iseseisvuse taastamise alguses keskendus tema huvi peamiselt seni kodumaal keelatud või läbi uurimata pagulaskirjandusele. Viimasel paaril aastakümnel on tema teine ja silmapaistvamgi tegevussuund olnud Eesti elulugude ja mälestuste kogumine, mille tulemusena on sündinud selline suurteos nagu „Eesti rahva elulood“ (3 köidet), selle kõrval aga ka hulk väiksemaid teatud ajastule või teemale keskendatud. Eesti elulugude kogumise algataja ja innustajana ning biograafiate ja memuaaride tundliku uurijana on Rutt Hinrikus teinud tõelist pioneeritööd sõdades ja okupatsioonides haavatud rahvusliku mälu taastamisel.	Eesti Kirjandusmuuseum, Janika Kronberg
Anne Ormisson	Kauaaegne lastearst, Tartu Ülikooli emeriitdotsent, kes on lastearstina ravinud mitme põlvkonna tartlasi. Lastearstina on ta tähtsaks pidanud kõiki laste tervise ja arenguga seotud teemasid, kuid eriti hingelähedased on talle vastsündinute ja väikelaste arenguga seonduvad probleemid. Anne Ormissoni eestvõtmisel alustati Tartus 1980ndatel vastsündinute loomuliku toitumise juurutamist; ta on töötanud Tartu Ülikooli lastekliiniku neonatoloogia osakonna juhatajana.	Tartu Arstide Liit, Jaan Sütt
Jaan Malin	Kirjanik, kellel on silmapaistvaid teeneid Tartu ja eesti luule rahvusvahelisel tutvustamisel ning tänu kellele leiab Tartus viimastel aastatel aset rohkesti rahvusvaheliste artistidega kirjandussündmusi. Nii on Jaan Malini eestvedamisel juba neli aastat toimunud Tartus rahvusvaheline interdistsiplinaarne festival "Hullunud Tartu", mis põimib kirjandust, muusikat ja kujutavat kunsti. Festival on kujunenud oodatud sündmuseks, mis rikastab Eesti kultuurielu, võimaldab tutvustada siinsele publikule erinevaid välisautoreid ja ka eesti kirjanike uuemat loomingut ning ühtlasi	Eesti Kirjanike Liidu Tartu osakond, Piret Bristol

	tutvustada eesti kultuuri ja kirjandust väliskülalistele. Ta on kirjutanud mitmeid luulekogusid ja olnud tegev kunstniku, kuraatori ja kriitikuna.	
Juta Nugin	Tartu Täiskasvanute Gümnaasiumi direktor Juta Nugin töötab täiskasvanud õppijatega alates 1976. aastast. Ta on 1988. aastast tänaseni Tartu Täiskasvanute Gümnaasiumi direktor. Tema eestvedamisel on gümnaasium kujunenud parimaks kooliks omalaadsete hulgas ja paljuski on just tema teene, et Eestis on tänasel päeval olemas paindlik, täiskasvanud õppija vajadusi arvestav süsteem. Lisaks igapäevasele tööle koolis on ta olnud paljude muutuste eestvedajaks Eesti täiskasvanuhariduses ning nõuniku ja eksperdina jaganud täiskasvanuharidusalaseid teadmisi nii Tartu linnas, Eestis kui ka Eestist kaugemal. Täiesti ainulaadne on tema kogemus õppetöö korraldamisega Tartu vnglas.	Tartu Koolijuhtide Ühendus, Tartu linnavalitsuse haridusosakond
Kadri Leppoja	Muusikaõpetaja ja dirigent, on lõpetanud Tallinna Riikliku Konservatooriumi muusikapedagoogika ja koorijuhtimise erialal. Ta on töötanud pikki aastaid Miina Härma Gümnaasiumi muusikaõpetajana. Alates 1996. aastast töötab Kadri Leppoja ka Tartu Noortekoori dirigendina ning olnud Eesti Koolinoorte Segakoori üks dirigente. Miina Härma Gümnaasiumis juhatab ta segakoori, poistekoori ja neidudekoori. Kõik tema koorid on saavutanud tunnustust konkurssidel nii Eestis kui ka rahvusvaheliselt. Kadri Leppoja on koorilaulu edendamiseks koolis ellu viinud mitmeid uuendusi, mis on tõstnud koorilaulu mainet koolis ning loonud head tingimused diferentseeritud tööks vastavalt õpilaste võimetele ja soovidele.	Tiigi Seltsimaja, Liidia Konsa
Nora Kutti	Nora Kutti on üle 30 aasta olnud spordipedagoog ja ülikooli kehakultuuriteaduskonna õppejõud. Sportliku tegevusega alustas 12-aastaselt ja jätkab seda veteransportlasena tänaseni. Aastail 1940–1952 oli ta 38 korral Eesti meister ujumises. Senioride Euroopa ja maailmameistrivõistlustel on ta saavutanud märkimisväärseid tulemusi, saades korduvalt kuld-, hõbe- ja pronksmedaleid nii kergejõustikus kui ka ujumises. On koostanud ujumise ja vettehüpete oskussõnastiku. Pikaajalise sportliku tegevusega on ta olnud eeskujuks noortele, esindanud kõrge eani väärikalt Tartu linna. On aidanud koostada ja säilitada spordiajalugu.	Tartu Spordiveteranide Koondis (Sirje Kaur), Eesti Ujumisliit (Toomas Kleesment), Tartu Linnavalikogu SDE fraktsioon (Tõnu Ints), Tartu Linnavalikogu IRL fraktsioon (Jüri Kõre), Mare Vene
Peeter Saari	Füüsika-matemaatikadoktor, akadeemik. TÜ lõpetas teoreetilise füüsika erialal 1968. aastal, seejärel asus tööle Teaduste Akadeemia Füüsika Instituuti (praegu TÜ Füüsika Instituut), kus ta on töötanud erinevatel ametikohtadel alates nooremteadurist kuni direktorini ning on praegu füüsikalise optika labori juhataja. Füüsika Instituudi juures on valminud ka tema füüsika-	Tartu Ülikooli Füüsika Instituut (Jaak Kikas), Tartu Linnavalikogu SDE fraktsioon (Tõnu Ints), Tartu Linnavalikogu IRLi fraktsioon (Jüri Kõre)

	<p>matemaatikakandidaadi ning -doktoriväitekiri kuumluminesentsi teemadel. Peeter Saari uurimisvaldkonnad on olnud orgaaniliste tahkiste lisandispektrid, võnkerelaksatsioon tahkistes ning kuumluminesents, ülilühikeste optiliste impulsside ajalis-spektraalne diagnostika ja süntees, aegruumne holograafia ja mitmesugused teooriast tulenevad rakendused optikas. Avaldanud üle saja teaduspublikatsiooni ning olnud juhendajaks paljude teadustööde juures. Olnud tegev paljude teadusühingute ja organisatsioonide juures ning pälvitud tunnustust. Ta on olnud pikaajalise teravapilgulise ning entusiastliku teadustegevusega innustavaks eeskujuks nii noortele kui ka mitte enam nii noortele kolleegidele. Tema tegevus teaduse populariseerimise vallas on muutnud hoomatavaks nii mõnegi idee ning kontseptsiooni.</p>	
Toomas Lepp	<p>Ettevõtja, OÜ Metec juhatuse esimees. Metec on valmistarvikute ja -seadmete tootja, Tartu piirkonna suurim metallitööstusettevõtte, mis annab tööd 250 inimesele. Suurim osakaal on firma toodangus Tartu kui meditsiinikeskuse profiilile hästi sobivatel meditsiini- ja rehabilitatsioonitoodetel. Ettevõtte on eeskujuks mitte ainult Tartu, vaid kogu Eesti ettevõtlussektorile, kuna selle ambitsiooniks on toota võimalikult intelligentset ja keerukat toodangut. Toomas Lepa juhitud Metecis on pandud suurt rõhku inseneride ja tehnoloogide väljaõppesse. Lisaks töötajate arengule peab Metec oluliseks ka heade töötingimuste loomist töötajatele, tehes kaugelt enam, kui seadus nõuab. Väga oluline on Toomas Lepa panus Tartu ettevõtlusse nii tööandjana kui ka tööstuse propageerijana.</p>	<p>Tartu linnavolikogu Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon (Jüri Kõre, Jaak Nigul)</p>

28. jaanuar 2014

Koostas esitatud taotluste põhjal:

Lilian Lukka

Tartu Linnavalitsuse avalike suhete osakonna teabeteenistuse juhataja

lilian.lukka@raad.tartu.ee

736 1212, 516 4592